

AGERIKO BATZARRA

Bilbon, 1998ko azaroan 27ean

Bilbon, Plaza Barriko egoitzan, 1998ko azaroan 27an, arratsaldeko lauak eta erdian, eman dio hasiera Euskaltzaindiak ageriko batzarrari. Batzar honen xedea Euskaltzaindiak galdu berri dituen Jaime Kerexeta eta Jon Etxaide ohorezko euskaltzainak omentzea da.

Mahaian J. Haritschelhar euskaltzainburua, Patxi Goenaga idazkaria, Jose Antonio Arana diruzaina eta txostenak aurkeztuko dituzten bi hizlariak: Karmelo Etxenagusia apezpiku eta ohorezko euskaltzain jauna eta Juan San Martin, euskaltzaina.

Aipatuez gainera, honako jaun-andre hauek bildu dira aretoan: P. Charritton, X. Diharce, X. Kintana, J.M. Lekuona, Tx. Peillen eta A. Urrutia euskaltzainak; P. Pujana, euskaltzain ohorezkoa; A. Arejita, G. Aulestia, R. Badiola, F. Barrenengoa, J. Butron, A. Eguzkitza, A. M. Etxaide, S. Garcia Trujillo, X. Gereño, J.L. Goikoetxea, M. Gorrotxategi, J.M. Larrarte, M.P. Lasarte, J.L. Lizundia, R.M. Pagola, K. Rotaetxe, M. Ruiz Urrestarazu, P. Uribarren eta J.J. Zearreta, euskaltzain urgazleak. Eta J. Etxaideren eta Jaime Kerexeta familetakoak eta zenbait adiskide ere aretoan ziren.

1. Goizeko bi bilkuren berri eman du lehenbizi idazkariak. Hartutako erabakiak zein izan diren azaldu du eta zuzendaritza berritzeko egin diren hauteskundeak nola joan diren.

2. Jaime Kerexeta euskaltzain ohorezkoaren hilberri txostena irakurri du ondoren Karmelo Etxenagusia jaunak. Apirilaren 24an izendatu zuen Euskaltzaindiak ohorezko kide. Oso pozik hartu omen zuen izendapena. Gero, Kerexeta jaunaren bizitzaren eta lanaren nondik norakoak azaldu ditu. Apaiz ikasketak egin zituen eta bere musika zaletasuna lantzeko aukera ere izan zuen. Euskaltzale amorratua, poesia landu zuen baina batez ere itzultzaile lanetan aritu zen. Eta itzulpen lanetan, batez ere Bibliarenak azpimarratu ditu hizlariak. Lan honek eragin izugarria izan zuen bizkaierari dagokionez. Urte askoan bere itzulpenak eta bere meza liburua besterik ez baitzen erabiltzen Bizkaiko elizetan. Langile handia, talde lanean baino erosoago senditzen zen bakarlanean.

3. Ondoren, J. San Martin jaunak hartu du hitza Jon Etxaide zenaren irudiaren nolakoa eskaintzeko. Oroitzapenez jositako hitzaldia izan da. Zenduaren zaletasunak aipatu ditu: mendia, euskara, historia, ... Jasandako estualdiak ere aipatu ditu. Nola egin zion uko euskaltzain izateko proposamenari, bera baino lehenagokoak bazirelakoan. Etxaideren lana idazle gisa, denon begien aurrean duguna, ez zen nolana hikoia izan.

Bi hitzaldiok gogotik txalotu dituzte entzuleek.

4. Azkenik euskaltzainburuak hartu du hitza. Ongietorria egin die senitartekoei. Euskaltzaindiak biziki estimatzen zituela hil berri diren bi euskaltzainak. Bi txostengileek behar bezala aipatu dituzte eta behar bezalako irudia osatu dute.

Euskaltzainburuak gogoratu du berak eta Etxaide zenak amodio bera erdibanatzen zutela: Zuberua eta Etxahun.

Etxaideren familiak Euskaltzaindiari eskaini dizkio idazlearen izkribuak. Eta eskaintza hori paperean ezarria gelditu dadin hitzarmen bat sinatuko da. Lehenbizi, eskerrak eman dizkio euskaltzainburuak familiari. Gero Pruden Gartzia liburuzainak izkribuok zein baldintzatan gelditzen diren zehazten duen hitzarmen dokumentua sinarazi die euskaltzainburuari eta Etxaideren alargunari. Gero Euskaltzaindiaren domina eman zaio oroigarri gisa alargunari.

5. Amaitzeko, hurrengo egunean Laidan F. Krutwigen omenez egingo den ekitaldiaren xehetasunak gogoratu ditu euskaltzainburuak. Entzuleen artean zen Krutwigen emazte ohia ere. Doluminak eman dizkio Haritschelhar jaunak frantsesez Euskaltzaindiaren izenean, gogoratuz kultura gizona izan zela eta kultura handiko gizona.

Emazte ohiak erantzun dio eskerrak emanaz. Hurakan batekin alderatu du euskaltzain zena. Horrelako gizon bat desagertuz gero, zenbat urte beharko dira beste bat sortzeko, galdetu du. Laster argitaratzeko den lan bat aipatu du eta ale bat bidaliko diola Euskaltzaindiari.

Eta honenbestez amaitu da arratsaldeko ageriko batzarra. Seiak inguruan.

Euskaltzainburua
Jean Haritschelhar

Idazkaria
Patxi Goenaga

* * *